

Изложба поводом обележавања 80 година од завршетка Другог светског рата

„ПОБЕДА И СЛОБОДА” У ДОМУ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ „БЕОГРАД”

Поставка окупља дела истакнутих уметника послератног периода, чије је стваралаштво усмерено на ангажовану уметност, блиску народу, идеју слободе и обнове земље након Другог светског рата

Пише капетан прве класе Анита СТАНОЈЕВИЋ
Фото: Мина Петровић

Поводом обележавања 80 година од завршетка Другог светског рата у

Великој галерији Дома Војске Србије „Београд” отворена је изложба „Победа и слобода” у организацији Медија центра „Одбрана” Управе за односе са јавношћу Министарства одбране, као део програма обележавања овог јубилеја.

Изложбом је представљено око 50 дела ликовне и примењене уметности из богатог фондуса Уметничке збирке Дома Војске Србије „Београд” на тему Народноослободилачког рата, са потписом најзначајнијих уметника 20. века који су живели и стварали на простору бивше Југославије. Кроз слике, графику, скулптуре, колаже и друга остварења приказан је део прошлости чији су аутори били учесници Народноослободилачког рата или инспирисани њиме.

Изложбу је отворио директор Медија центра „Одбрана” пуковник доц. др Миљан Милкић, који се у свом обраћању осврнуо на дела инспирисана Народноослободилачком борбом и на саму симболику назива изложбе:

– Победа и слобода су две речи које дефинишу Други светски рат и наше учешће у њему. Сећање на победу над фашизмом није само сећање на прошлост већ позив да будемо чувари слободе у садашњости и будућности. Осамдесет година касније – наше је да памтимо. Да знамо да смо непоколебљиви, да се не предајемо, да се боримо за праве вредности наше цивилизације – да смо победници.

Отварању овог културног догађаја који је привукао велику пажњу јавности, имајући у виду да је реч о одабраним делима, присуствовали су државни секретар у Министарству одбране Миле Јелић, вршилац дужности секретара Министарства одбране Небојша В. Николић, вршилац дужности помоћника министра за политику одбране Предраг Бандић, ректор Универзитета одбране бригадни генерал проф. др Бобан Ђоровић, као и бројне званице из културног и јавног живота земље.

ОСАМ ДЕЦЕНИЈА КАСНИЈЕ

Галерија Дома ЈНА „Београд” основана је давне 1953. године са мисијом ликовног омажа и сећања на ослободилачку борбу. Програмска делатност ове изложбене установе огледала се у радовима уметника који су излагали у првим годинама након ослобођења, којима је слављење победе над фашизмом било основно полазиште у стварању.

На важне историјске чињенице и традиције које Галерија баштини осврнула се и музејски саветник Јелена Кнежевић, начелник Галерије Дома Војске Србије „Београд”, уједно и аутор изложбе. Присутне је поздравила речима добродошлице и подсетила да је у склопу програмских активности Галерије Дома ЈНА покренута манифестација под називом „Народноослободилачка борба у делима ликовних уметника Југославије”, у оквиру које су настала остварења вредна пажње и разумевања југословенске послератне уметности:

— Ова манифестација одржавала се сваке пете године и на истој су учествовали уметници попут Миће Поповића, Бранка Миљуша, Ђорђа Андрејевића Куна, Петра Лубарде, Воје Станића, заиста правих примера ликовне уметности друге половине 20. века. Било којим уметничким правцима се бавили, било какве сензибилитете имали, сви они су стварали две и по деценије под овим кровом ангажовану уметност, уметност посвећену народу, уметност посвећену обнови земље. Поставка коју данас отварамо добила је назив *Победа и слобода* јер нас враћа на 1985. го-

дину, када је реализована последња изложба посвећена Народноослободилачком рату и видећете дела која су врхунац ликовне уметности.

Шестом поставком завршена је ова традиционална смотра, која се одржавала сваке пете године у периоду од 1961. до 1985. године у Галерији Дома ЈНА. Након 1985. године уследиле су деценије друштвено-политичких промена, током којих је овај циклус прекинут. Ипак, заоставштина ових изложби сачувана је у Уметничкој збирци Дома Војске Србије „Београд”, која данас садржи вредна уметничка остварења, која представљају културно

благо нације и вредну уметничку баштину.

ВИШЕСТРУКИ ЗНАЧАЈ ИЗЛОЖБЕ

Отварање изложбе „Победа и слобода” представља значајан догађај на културној сцени Србије овог пролећа. Културолошки гледано, она повезује прошлост и садашњост — омогућава млађим генерацијама да кроз уметност спознају историјске тренутке ослобођења земље, док старијим посетиоцима буди емоције из послератног периода. Уметнички значај огледа се у рехабилитацији и промоцији ангажоване уметности, која је дуго времена била потиснута.

Приказујући радове мајстора попут Лубарде, Поповића или Андрејевића, подстиче се ново вредновање њиховог опуса и утицаја на ток српске уметности 20. века.

У осврту на значај ове уметности аутор у каталогу изложбе оцењује да је услед различитих друштвено-политичких односа деценијама она неправедно запостављана, те је велики део фонда Галерије Дома Војске Србије „Београд” био непознани-

ца не само за ширу већ и за стручну јавност, уз закључак да се последњих година тежи очувању, презентовању и промовисању уметничке грађе која је посвећена рату, борби и револуцији.

Изложба „Победа и слобода” биће отворена за посетиоце до 8. јула 2025. године у Дому Војске Србије „Београд”. Сви заинтересовани могу да искористе прилику и погледају ову јединствену синтезу историје и уметности,

којом се обележава велики јубилеј победе и слободе. У амбијенту галерије, међу сликама и скулптурама насталим из идеала отпора и обнове, посетиоци ће моћи да осете дух времена када је уметност била много више од естетског израза – сведочанство вере у боље сутра и део заједничке борбе за слободу. Символично, отворена је 8. маја у знак сећања на отварање Дома ЈНА 1946. године. ■